

Izhaja v Gorici vsak četrtek opoldne. Velja za celo leto 12 L, mesečno 1 L, za inozemstvo 16 L. Na naročila brez doposlane naročnice se ne bomo ozirali. Posamezne številke stanejo v razprodaji 20 stotink. Uredništvo: Ulica Vetturini 9, uprava ul. Vetturini 9.

GORIŠKA STRAŽA

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi, katere je treba vnaprej plačati, se računajo po dogovoru.

Izdaja konsorcij »Goriške Straže«. Odgovorni urednik: Franc Novak. Tiska: »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Slov. ljudska šola v Gorici.

Dolgo, dolgo časa že, od svojega drugega izhajanja nadalje je »Goriška Straža« zmiraj klicala po slovenskih šolah. To je bila njena glavna programna točka, katere uresničenje je bila njena prva naloga in za katero je skušala alarmirati ves kulturni svet. Slovenski narod se je po svoji razumnosti, pridnosti in vstrajnosti vspel med številne kulturne narode, in nič ga ni bolelo bolj, kakor kadar mu je italijanska vlada zaprla šole in ga hotela potisniti med analfabete. Kakor ranjen lev je zatulil in tulil v vesoljni svet! Je res nekaj nerazumljivega, da mora kulturni narod med kulturnimi narodi klicati po kulturi! In niso mu hoteli odpreti vrat do svetišča kulture! Pa se je skazal slovenski narod trdega, neizprosnega, jeklene ga, ko mu je bilo treba braniti pravice svojega jezika, in ni odnehal tirjati slovenskih šol, dokler se ni tam v Trstu in Rimu nekaj zmehčalo, kakor sramota, in so se po malem začeli pri vladi zavedati krivic, ki jih delajo Slovincem v Primorju.

V soboto 18. sept. 1920 so po goriških vogalih prilepljali lepake, s katerimi je goriški municipij naznanjal, da se s pričetkom šolskega leta odpro v Gorici tudi šole za otroke slovenske narodnosti. S tem je torej laški magistrat priznal slovensko narodnost v goriškem mestu. To je treba pribiti.

Ljudje so postajali pred lepaki, gledali, brali, odhajali. Slovinci pa so se tam delj časa zamujali. Eden je rekel: Vendar enkrat! drugi je rekel: Je vsaj nekaj! tretji je rekel: Nekaj bo! — in šlo je od ust do ust: V Gorici se odpro slovenske šole!

Na lepakih ni povedano nič jasnega, katere slovenske šole se odpro v Gorici, razvidi pa se iz vse vsebine, da gre tukaj le za ljudske šole. In tudi tukaj ni povedano, kako visoko bodo v svojih razredih segale te ljudske šole. Kdor je pazljivšebral, da se odpro »anche delle classi con lingua d' insegnamento slovena«, ta je z lepaka doli občutil mrzel curek. Odpro se torej v Gorici tudi razredi s slovenskim učnim jezikom. Torej ne cele slov. ljudske šole, ampak samo nekateri razredi! A zdaj pustimo to!

Vpisovanje slovenskih otrok v Gorici, ki so dolžni hoditi v šolo, se bo vršilo 23. 24. in 25. septembra (četrtek, petek, sobota) in sicer v šolski ulici (Via Scuole), kjer je bila prej gimnazija, v I. nadstropju od 9—12 ure dopoldne.

Zglasiti se imajo vsi otroci, ki so rojeni med 16. sept. 1906 in 30. sept. 1914.

S seboj imajo prinesiti rojstni list (t. j. matični izvleček z rojstnimi podatki, ki ga župni uradi izgotovijo za šolsko rabo za stonj) in pa zadnje šolsko spričevalo, iz katerega je razvidno, v kateri razred vstopi učenec ali učenka.

Vsi slovenski stariši, ki imajo šolo-obvezne otroke, so po zakonu in sicer pod kaznijo dolžni, zglasiti se določene dni z otroci pri šolskem vpisovanju.

Mislino, da našim slov. starišem ni treba tega dvakrat reči, in da bodo vsi do zadnjega storili tukaj svojo dolžnost. Saj so naši očete dosti trpeli in naše matere dovolj solz prelile, ko so morali gledati kako minevajo leta, kako doraščajo in se starajo njih otroci brez šole, brez izobrazbe. Naš Slovenec je preстал v vojni dobi težke dneve brez kruha, a življenje brez šole ne pene. Zato se gotovo nobeden ne bo dal šle klicati, ampak bo vsak čakal, da čim prej upiše svoje otroke v slovenske šole.

Slovenski stariši naj tukaj pomnijo resno in odkrito besedo. Kdorkoli prebiva v Gorici, v mestu, ima pravico in je dolžan, svoje otroke dati v šolo v mestu, in naj je potem od koderkoli. Kjer prebivam, tam še šolam. Da bi se slovenskim starišem, ki so iz goriške okolice ali od drugod, ki pa zdaj prebivajo v Gorici, delale kake zapreke ali ovire glede šolanja njih otrok v mestu, proti temu najodločnejše protestiramo. Kakor se šola v Gorici — veliko, veliko število laških učencev in učenk, ki so od drugod in ne iz Gorice, samo zato, ker zdaj bivajo v Gorici, ali pa, ker so samo zato prišli v Gorico, tako imajo isto pravico tudi slovenski otroci, ki bivajo v mestu, četudi so od drugod. Pribijamo, da hodijo tui otroci iz goriške okolice v mesto v laške šole. Torej! Vsem enaka pravica!

To smo omenili, ker poznamo naše goriške laške gospode, ki imajo pri tem besedo, in bodo skušali na vse načine skriti število slovenskih otrok. A naj vedo, da je cel narod na straži in da bo s skupnimi močmi branil vsakega svojega otroka!

Potem se mi goriški Slovinci ne zadovoljimo samo z nekaterimi razredi ljudske šole, ampak hočemo imeti cele osemrazredne deške in dekliške šole. — Prav nič manj, kakor smo imeli poprej! To je naša odločna zahteva, od katere ne odstopimo, kakor hitro se izkaže zadostno število otrok za vse razrede ljudske šole. Nobeden ne odstopa rad od svojih pravic, ki si jih je s težkimi boji pridobil, in Slovenec je zato najmanj voljan in pripraven. On hrepeni po kulturi. Pač je del kako so mu njegovi »osvoboditelji« pripravljali mrtvaško trugo, da bi vanjo zmašili njegovo kulturo, pa je on zavpil na glas tako, da se je truga razletela, kakor se bo, razletela vsaka, ki bi mu jo hotel kdo pripraviti! Slovenec hoče živeti in imeti celo kulturo, on se ne lovi za drobci. Polovičarstvo in slepomišljenje v tem oziru prepušča drugim. — Zahtevamo torej slovenske ljudske šole, cele, popolne z vsemi razredi!

A se ve, za kulturo je treba še kaj več! Gospodje, kje so pa naše trgovske in obrtne šole v Gorici? Kje so naša učilišča? Kje naša gimnazija? To, kar nudite v Tolminu in v Idriji, to je le siromašen plašč, s katerim se zakrivate pred kulturnim svetom, a to kaže ob enem tudi, da vas je strah!

Ne, ne, mi goriški Slovinci se ne damo zadovoljiti in odpraviti s par razredi ljudskih šol! Ne, to moramo že reči, da smo zato prezavedni in preponosni! Kam pa mislite? To je ravno tako, kakor če bi oropnemu milijonarju dali dva solda ali pet soldov! —

Gospodje, če nam danes v Gorici odpirate ljudske šole, tedaj mi goriški Slovinci ne sprejemamo tega kot kako milost od Vas, ampak kot najmanjši drobec naših pravic, ki nam pritičejo. Bodite prepričani, da bomo vstrajali v boju za svojo narodna prava, dokler jih ne izvojujemo vnoči!

Slovenski narod ne odneha!

Slovenski stariši, upišite vse svoje otroke do zadnjega — v slovenske šole!

Če bi bil kdo imel zadnji čas svoje otroke v laških šolah, naj jih gotovo prepiše v slovenske šole! Naj bat!

Narod, glej, da čuješ, da še bolj za sluješ!

strokovnih izrazov in na pouk v risanju načrtov. V zemljiški stroki pa se je v vsaki vasi na licu mesta poučilo nekoliko inteligentnih, pisave zmognih posestnikov o formi cenilnih spisov in o zadevah, ki se stavijo na nje kot izvedence. Ob enem je založilo tukajšnje kat. Tisk. Društvo (Montova hiša) vse v to stroko spadajoče tiskovine in nekoliko praktičnih vzorcev, na podlagi katerih se lahko cenilci informirajo bodisi o formi, bodisi o drugih zahtevah takih cenitev.

V obeh slučajih je pokazala ta akcija dosedaj, lahko rečemo, obilen vseh; kajti i v zidarski i v poljedelski stroki je te inteligente po končanem kurzu imenovala sodnija izvedenecem in začeli so delati tako uspešno, da smemo opravičeno pričakovati, da bo delo v dotičnih okrajih v do glednem času dovršeno.

Čas, v katerem se morajo vse te ocenitve izvršiti, je zelo omejen. Zato utegne priti naša dežela v veliko škodo, ako se dotične cenitve ne izvršijo o pravem času. Da se temu izognemo, bi bilo priporočljivo, da se po vseh okrajih dežele razširi krog cenilcev. Seveda pade pri tem naloga skoro povsem na okrajne sodnije. Vsakakor bi lahko izzvali to delovanje od sodnij župani in smo prepričani, da bodo sli naši okrajni sodniki v tem pogledu ljudem na roko. Župani posameznih okrajev naj bi se zbrali in se podali korporativno ali pa poslali delegacijo do sodnje, kjer naj bi zaprosilo, da se prične s takojšnjim delovanjem.

V nekaterih krajih preti ljudem nevarnost in toliko, da se omejuje cenitve in to ravno vsled pomanjkanja izvedencev samo na cenitev škode na poslopjih... Ocenitev škode na zemljišču je zelo važna in sicer toliko važnejša, ker bi si posestniki lahko z denarjem, ki bi ga dobili kot vojno odškodnino za zemljišče, precej opomogli. Kmet popravi vso škodo na zemljišču sam in si na ta način takorekoč prisluži ves odškodninski znesek. Ta s svojim lastnim delom zaslužen znesek porabi potem bodisi pri vspostavitvi svojega doma, bodisi za nakup poljskega orodja ali živine.

2. Nadaljna težkoča v tej zadevi je, da mora poškodovanec plačati glasom obstoječih predpisov stroške cenitve iz svojih lastnih sredstev. Ta določba je seveda krivična, kajti tudi cenitev je povzročena — po vojni. Toda tukaj ni, rekel bi, nika kega upanja, da bi se kljub raznim po Zupanski Zvezi in tudi po komisarijatu za avtonomne zadeve stavljenih zahtevah izpremenili predpisi v tem pogledu in da bi država prevzela na svoje rame te stroške, ker se je enako postopalo tudi v krajih onstran stare državne meje, ki so bili zasedeni po Avstrijcih. Naši posestniki pač morajo vzeti stvar, kakoršna je in bodo morali stroške nositi sami. Da se jim to breme olajša, bi bilo priporočljivo, da dajo izvedencem nekaj na račun njihovega zasluzka. V obrokih se tak precej visoki znesek lažje plača kot pa naenkrat. Nadalje je treba tudi vpoštevati, da izvedenci, vzeti iz domačih krogov, niso ekonomično tako krepki, da bi mogli dolgo čakati na svoj zaslužek. Izgovor, ki ga rabijo naši posestniki, češ: plačal bom, ko potegnem denar, ne velja, kajti vsak delavec je svojega plačila vreden. Tudi kmet ne more delavca, ki mu okopje vinograd, odpraviti: plačam, ko prodam vino. Res je med izvedenci in med inženirji tudi takih, ki lahko počakajo na plačilo. Toda s tem čakanjem poškodovanec ničesar ne pridobi, pač pa lahko izgubi, ker so taki izvedenci, kakor izkušnja uči, dražji od onih, ki ne morejo čakati.

Od raznih strani smo slišali glasove in sicer glasove, ki prihajajo brezdvomno iz krogov takih ljudi, ki jim je na tem ležeče, da se vse to delo monopolizira oziroma, da ga pritegnejo nase. Ti ljudje trdijo, da cenitve, izvršene v slovenskem jeziku, ne bodo veljale. Priporočamo ljudstvu, da se ne da vznemirjati po takih vesteh, kajti slovenščina je na naših uradih priznana in če bi se je tuptam ne priznalo, bi bila to zloraba in naša skrb bo, da preprečimo vsak tak poskus, ki bi se hotel uveljavljati v tej važni zadevi, ki je za nas naravnost življenjskega pomena.

Končno priporočamo vsem poškodovancem, tudi onim, ki se jim je obnovila hiša na stroške državne uprave, da dajo oceniti škodo.

Gospod Finetti.

ali »Ponesrečena ženitev«.

Gospod Finetti je krasen mož. Kot med sladk njegov je glas in sama dobrota ga je v obraz ter pravi, da je »poeta«. Nocoj je za naša dekleta prinesel šopek belih rož in tiho se vsaki priklonil in rekel: »Signorina, io l'amo!« Potem se ob mizo je trudno naslonil in čakal... Čuj, mož, katero mu damo? A mož je molčal. In kot da bi plakal skoz okno na vrt se za hip je zagledal, potem pa je vstal, a povedal ni — nič. Gospod Finetti pa je bil ptič, ki vsikdar je zase pravo pogodil — Pa rešil je mater tako iz zagate: Tri cvetke je našel in vsako je ljubil, zdaj k eni, zdaj k drugi, zdaj k tretji je hodil in kadar vse tri je pogubil, še sam se je nekam — izgubil... Mefisto.

Poročilo slov. kmet. dr.

Komisariat za samoupravne posle Goriške dežele je bil povabil kmet. društva in kmet. zadruga kakor tudi več strokovnjakov v kmet. panogah k seji dne 25. avgusta t. l. v zadevi razstave uzorcev v Trstu, ki se bi imela vršiti od 26. sept. do 17. okt. t. l. — Na tej seji je bil izvoljen pripravljalni odbor s predsednikom prof. Hugues-om. Prvi seji je sledila isti dan druga, odborova seja. Sklenilo se je, da se Goriška dežela in Furlanija udeležita razstave uzorcev in da bodo na njej razstavljeni pridelki in predmeti v sledečih skupinah:

1. Žita. — Kmetijski obrtni izdelki. — Trtojeja in vinaštvo. — 4. Čebeloreja. — 5. Vrtnarstvo in vrtnarski pridelki in izdelki. 6. Sitarstvo. 7. Sadjarstvo in sadje. — 8. Kmetijsko zboljševanje. 9. Gozdarstvo. 10. Živinorejski pridelki, izdelki in spisi. 11. Ribarstvo. 12. Lov.

Radi znanih dogodkov se je razstava preložila na čas od 9. do 24. oktobra.

Peskrbeti je, da se morda do sedaj nabrano blago ne pokvari.

Za razstavo namenjene trtne veje (šperone) z grozdem in listjem vred je odrezati še le prve dni oktobra.

Dne 4. in 5. oktobra pridejo v posamezne občine avtomobili s provizoričnimi zavoji, da prevzamejo za razstavo nabrano blago. Razstavljalci v vaseh daleč od mesta naj se obrnejo za morebiti potrebna pojasnila na Komisariat za samoupravne posle Goriške dežele, kmetijski oddelek v Gorici.

Naša zadruga je odposlala v zadevi razstave na svoje zaupnike sledečo okrožnico:

OKROŽNICA

gospodom zaupnikom Slov. kmet. društva reg. zadr. z omejenim jamstvom v Gorici.

Od 26. sept. do 17. okt. t. l. bode v Trstu razstava obrtnih izdelkov, kmetijskih pridelkov in izdelkov. Splošna želja je, naj bi se na tej razstavi razkazali poleg industrijskih izdelkov tudi kmetijski pridelki in izdelki, s katerimi naj bi bila naša dežela dostojno zastopana.

K razstavi se dopustijo vse vrste blaga. Za osebni in blagovni promet se znižajo tarife in dovolijo razne ugodnosti. Na razstavnem prostoru se dobijo vse potrebne usluge. Razstava bode mednarodna (internacionalna). Na njej se seznanijo producenti z odjemalci (kupci) in konsument. Na njej se pokaže, kdo ima najporabnejše izdelke in pridelke; po razstavi pridejo marljivi obrtniki in kmetovalci do dobrega imena, časti in zaupanja in potem, če so vredni in solidni, do bogastva.

Za natančnejša navodila in obvestila naj se razstavljalci obračajo na podpisano društvo ali pa na naslov »Ravnateljstvo mednarodne razstave uzorcev v Trstu«, palača Trgovske zbornice, brzojavno: »Razstava Trst«. (Direzione della Fiera Campionaria Internazionale Trieste. Palazzo della Camera di Commercio. brzojavno: Fiera Trieste).

Gospodje zaupniki so uljudno vabljeni in naprošeni, naj z verno in vstrajno delujejo in vplivajo, da se oni sami in naši posestniki in kmetovalci udeležijo kolikor

Vojna odškodnina.

Na razna vprašanja, ki nam prihajajo z dežele, na kak način bi se dalo najhitreje rešiti vprašanje ugotovitve in cenitve vojnih škod, ker primanjkuje povsod izvedencev, smo se informirali na pristojnem mestu in na podlagi teh informacij moremo dati sledeča pojasnila:

Težkoče v tem vprašanju so raznovrstne:

1. Pomanjkanje strokovno naobrazenih izvedencev na deželi v kolikor se tiče

ugotovitve škode na poslopjih, in nejasnost glede načina ugotovitve škode na zemljiščih. Ta težkoča se je na nekaterih sodnijah odpravila s tem, da se je vstanovil za izobrazbo izvedencev v zidarski stroki šesttedenski kurz, v katerem so se zidarski mojstri, ki jih v goriški deželi nimamo ravno malo, podučili o načinu sestavljanja cenitev na sploh in posamezno o njihovih dolžnostih kot izvedenci. Kurz so posečali tudi drugi inteligenti, ki so se izobrazili kot pomočniki izvedencev s tem, da se jim je nudila potrebna strokovna izobrazba, ki se je omejevala na pojasnitev

mogoče mnogobrojno, častno in uspešno razstave s svojimi pridelki in izdelki, da goriški Slovenci ne zaostanemo za drugimi manj vrednimi pokrajinami ampak, da si pridobimo na razstavi častno ime.

Slo. kmetijsko društvo
reg. zadr. z om. j. v Gorici
Via Contavalle 7, I.

Predsednik: Jakončič.

Dopisi.

Bukovo. — S kvatrnim tednom se je poslovil od nas naš splošno priljubljeni župni upravitelj preč. g. Janko Pišot, ki je odšel v svojo novo službo na Slap pri Vipavi. Težko smo se poslovili od tega dobrega in prijaznega gospoda, kateri je prebival pri nas ves čas vojne in nam šel s svetom in pomočjo vedno na roko; veliko se je trudil za razne podpore in dopuste. Skrbno je deloval pri aprovizaciji in v raznih občinskih zadevah; njegova zasluga je, da imamo pošto v Hudajuzni mesto v Cerknem, ki nam je veliko bolj oddaljeno. Imel je par neprijateljev, a vsi drugi farani so ga resnično ljubili in se s težkim srcem od njega poslovili, ko je odšel na boljše in lepše mesto, kot je imel pri nas. Bog ga živi!

Iz Idrije. Lep dan je imela Idrija v nedeljo 19. septembra, ko je prečastiti dekan monsignor Mihael Arko obhajal štiridesetletnico mašništva. Na predvečer je pred župniščem godba »Kat. delavske družbe« zaigrala par lepih komadov in moški zbor zapel tri umetne pesmi. V nedeljo se je ob 10. uri vršila slovesna služba božja, katero je g. jubilar opravil ob številni asistenci. Slavnostni govornik je bil g. Alojzij Jarec, župnik iz Hotedršice, ki je, naštevajoč obilne zasluge g. dekana za povzdigo verskega življenja in izobraževalnega dela v polni meri žrtvoval vseh svojih 40 let duhovništva, ganil srca mnogobrojnega občinstva do solz. Na koro se je proizvajala orkestralna Gruberjeva »Missa Dominicalis II. V prezbiteriju so stali zastopniki vseh 26 kat. organizacij v Idriji, odsek »Orel« in »Orlice« z naraščajoč pa je bil udeležen v krojih polnoštevno. — Zvečer je »Kat. delavska družba« priredila v društvenih prostorih častni večer svojemu načelniku — jubilaru. — Na vsoporedu je bil pozdravni govor, petje in godba. Točke so se izvajale z najboljšo pohvalo udeležencev, katere so se morale celo ponavljati. Zbava je bila pristrčna, kar kaže, da so Idrijčani g. dekano za njegovo neumorno in požrtvovalno delovanje med njimi hvaležni. Bog ohrani g. dekano še dolgo let čilega in zdravega med nami!

Spodnja Idrija. V tretjič je že letos naše »kat. slov. izobraž. društvo« napravilo lepo prireditev. Dne 5. sept. so igrali člani dramskega odseka ob 1/24. uri popoldne pod kozolcem g. župana A. Svetličiča znano Karel Morretovo narodno igro s petjem v petih dejanjih »Revček Andrejček«. Težka je ta igra — naši igralci so nad vse pričakovanje izvrstno izvršili svojo nalogo — pred vsem Revček Andrejček in Franica. Gledalci — prišlo jih je mnogo tudi iz Idrije, Gore, Črnegavra, Otaleža in drugod — so z velikim zanimanjem sledili poteku igre in ob koncu — trajala je igra cele 4 uri — je ta in oni zaklical: — »Škoda, da je že konec!« Čisti dobiček je namenjen za napravu novega odra in obleke — ako Bog da, ko bo društvo o božiču praznovalo tridesetletnico svojega obstoja, bomo pa že na novem odru nastopili. Čujemo, da se je tudi že v okolici začelo vzbujati društveno življenje kot na Gorah in Ledinah — ako smo mi kaj od tega pripomogli — prav iz srca smo tega veseli. — Le na dan izobraževalna društva! Kaj pa dekaniški odbor slov. kat. izobr. društev v Idriji, ali ne bi bilo prav, da bi se tudi ta vzbudil k novemu življenju?

Iz Drežnice. Dne 14. septembra je umrl v Drežnici hšt. 2 mladenič v najlepšem cvetu svoje starosti v 19. letu. Anton Krajnc. Bil je blag in zal mladenič, vsem priljubljen, a Bog ga je poklical k sebi iz te solzne doline.

Pred par meseci je bil še zdrav in vesel, a nesreča je hotela, da je splezal na neko drevo, in padel z njega tako nesrečno, da si je pri padcu zlomil tilnik. Vse poizkušanje zdravnikov je bilo zastoj in brezuspešno. Ležal je 11 tednov na smrtni postelji, bil je večkrat previden s Sv. Zakramenti in je naposled v grozovitih bolečinah v Gospodu zaspal. Nesreča naj bo tovarišem v svarilo. Starišem, sestram in edinemu bratu naše iskreno sožalje. Naj mu bo lahka zemlja.

Dobrovo. Še živi med našim ljudstvom veselje do poštene zabave. To se je jasno pokazalo pri veselici, ki se je vršila ob obilni udeležbi preteklo nedeljo. Igrali so prav dobro; posebno obilo smeha je vzbudil Martinek v »Anarhistu« s svojo vojaško nemščino. Po veselici je sviral »na placu« domača godba medtem ko se je ljudstvo zabavalo s šaljivo pošto. Do vrha je priklopelo navdušenje ko so pevci zapeli

»Hej Slovenci«. Vsi navzoči so jih spremljali in živio-klicev in ploskanja ni bilo ne konca ne kraja. Ob 9h so se udeleženci razšli s splošno željo, naj se kmalu zopet kaj takega priredi. Zato fantje korajžno na delo za narodov blagor!

Op. uredništva: O veselici na Dobrovem smo dobili še drug dopis, ki istotako pripoveduje o lepem moralnem in gnotnem vspuhu veselice. Veseli nas zlasti, da je bila veselica brez običajnega — plesa, ki našo mladino moralno in gnotno ubija. O poznih ponočnih urah se rado pripetijo stvari, ki so celemu narodu v škodo. Izgledov imamo dovolj. In če ni druge škode, naslednji dan bolijo človeka — možgani in žep. Tudi ugotavljamo z zadovoljstvom, da čisti dobiček ni šel po grlu, marveč da se ima z njim nabaviti oder za ljudske predstave. Tako je prav! Nikakor ne gre, da si čisti dobiček porazdeli par prirediteljev, ne da bi se obrnil v kak plemenit namen. Zato kličemo tudi mi: fantje, korajžno na delo za narodov blagor!

Zopet granata. Pretečeni teden je ubila granata 27. letnega moža Petra Komica iz Števerjana. Omenjeni je delal na polju v Podgori. Opoldne se je vsedel pod murvo, da zavzije borno kosilce, kar počel tam pri Soči na Majnicah. — Hip nato je začelo deževati železnih koscev po njivah. Ljudje, ki so bili tam, so se stiskali, kamor so mogli. Tudi Peter se je stisnil k deblu, a zastoj. V istem trenutku je priletel velik kos železa na vrh murve, ga zlomil in nato zadal nesrečnika v bok. Bil je na mestu mrtev. Mrliča so prepeljali na podgorsko pokopališče. — Pokojnik je bil skrbna in blaga duša, zapušča priletno staršev, ženo in komaj 6 mesečnega sinčka. — Ljudje se po pravici zgražajo nad takšnim početjem Muncija se razstreljuje kar ob vsakem potu in ob vsakem času, brez vsakega obvestila tako, da je človek v vedni nevarnosti. Peljite vendar to grozno orodje smrti v kako puščavo, saj smo že dovolj razbiti in nesrečni!

Števerjan. Kaj pa mi Števerjanci ali homo vedno spali spanje pravičnega?! Čas je, da se zdramimo in tudi mi obnovimo naše društveno življenje. Dovolj smo čakali in gledali, kako se naša mladina kvari in izgublja. Bližajo se dolgi zimski večeri, ne pustimo jih tako hladno mimo nas, ampak poprimimo se nekdanjega dela v društvih. — Fantje, možje na noge in k delu! — Števerjanec.

O dogodkih v Biljah smo dobili obširen dopis, ki ga vsled pomanjkanja prostora žal ne moremo v celoti prinesiti. Ker prikazujejo italijanski listi krvavi dogodek po svoje in zvrčajo krivdo na slovenske fante, naj na kratko navedemo, kako se je stvar v resnici godila.

V nedeljo, dne 29. avgusta, je bil v Biljah ples, ki se je zaključil o polnoči. Ko so godci odšli, zbrali so se prireditelji plesa pred neko kantino z namenom, da preštejejo denar. Pred kantino so prišli tudi Italijani in začeli brez povoda žaliti fante in skakati na mizo, kjer se je prešteval denar. Mladenci so se nato umaknili v kantino, kamor so jim tudi Italijani sledili in kjer se je nagajanje nadaljevalo. To vidič so fantje zapustili kantino in pred njo je prišlo do prerekanja. To je trajalo vse do treh v jutro, ko je, kakor trdijo očividci, potegnil neki v Mirnu zaposleni Italijan samokres in pričel streljati med fante. Isto sta storila za njim še neki italijanski vojaki in tenente. V silobranu so se fantje vrgli razjarjeni na napadalec, jih razorožili, ko jim je zmanjkalo streliva in jih krvavo pretepli. Od italijanskih strelcev je bil ranjen neki doma, čim, ki je potem umrl v bolnišnici, par pa jih je bilo zabodenih z nožem v hrbet. Naši fantje niso rabili orožja, ker ga niso imeli in ker so bili samokresni, ki so jih iztrgali napadalcem, že prazni. Takoj po dogodku so se pojavili v vasi karabinjerji in defektivji, ki so pretirali po vrsti vse biljenske fante, med njimi mnogo nedolžnih, ki niso imeli s pretepom nič opraviti, jih vklebili in gnali med neprestanim preteptanjem v zapore v Miren, kjer so jim pobrali vse, kar so imeli pri sebi in jih pustili v sami spodnji obleki. V zaporih so ljudje prav nečloveško preteptali, da so enega izmed njih morali odpeljati v bolnišnico. Prepri in pretep so torej zakrivali Italijani, med njimi v prvi vrsti neki maršal in mirenški inženir. Če je bil tenente zadet od strela, je bil zadet od italijanske kroglice, ker so Italijani streljali v temi, kamor je bilo. — Tako je torej bilo. In kaj naj rečemo našim ljudem? Ne moremo jih dovolj opominjati, naj ohranijo mirno kri in naj se izogibljajo prilik, ki jih privedejo v nesrečo. Prireajte res prave veselice, kjer ne bo ob poznih urah plesov in alkohola.

Politični pregled.

Jugoslavija. Vedno več se pojavljajo glasovi o zbliznanju Jugoslavije in Bolgarske. Bolgarija obnavlja diplomatske stike, ki jih je bila vsled intrig bivšega carja in avstro-ogrške diplomacije porušila. Ka-

kor poročajo belgrajski listi, je imenovan bolgarskim poslanikom na jugoslovenskem dvoru kosa Todorović, ki po svojem mišljenju ni Bolgar, ampak Jugosloven. Po njegovi izjavi ga je poslala v Belgrad sedanja bolgarska vlada z namenom, da zopet vspostavi prijateljske stike med obema državama in da uglaadi pot konfederaciji med njima. Kakor zatrjujejo politični krogi ima priti v kratkem v Belgrad tudi bolgarski ministerski predsednik Stambulinski z nekaterimi drugimi bolgarskimi politiki in diplomati, da predloži jugoslovenski vladi podroben načrt za gospodarski in politični sporazum. — Na Koroškem se ima v kratkem času vršiti ljudsko glasovanje. Plebiscitna komisija je že na delu. Razumljivo je, da sta vrgli obe stranki vse svoje moči v boj, da si zagotovita zmago. Z gotovostjo se pričakuje, da bo pas A glasoval z veliko večino za Jugoslavijo. Med tem pa je deželna vlada za Slovenijo podala dne 16. t. m. ostavko in sicer v znak protesta radi sklepov plebiscitne komisije na Koroškem, ki so nanerjeni direktno proti jugoslovenskim interesom v glasovalni coni A. Ta odločni korak pokrajinske vlade pozdravlja vsa slovenska javnost brez razlike strank z največjim zadoščenjem. — Kakor javljajo jugoslovenski in italijanski listi, se imajo obnoviti pogajanja med obema prizadetima vladama glede jadranskega vprašanja. Obe vladi, i jugoslovenska, i italijanska, sta baje na posebnih sejah dali svojim delegatcem navodila za pogajanja. Nekateri belgrajski listi zopet zagotavljajo, da se bodo pogajanja vršila med 20. in 30. t. m. in sicer v Gorici. Opajati ali v Ljubljani.

Po kraljevini se vršijo priprave za volitve v konstituantno, ki se bodo vršile po vsej državi 28. novembra t. l. Po predložitvi zakona o volitvah narodnih poslancev v ustavotvorno skupščino se skliče ustavotvorna skuščina na dan 12. decembra t. l. v Belgrad.

Minister vnanjih stvari Trumbić je govoril prvič te dni v narodnem predstavništvu, in je bil njegov govor zasledovan z velikim zanimanjem. Govoril je najprej o saintgermanski mirovni pogodbi, posebno z ozirom na klavzulo, ki prepoveduje Nemški Avstriji priključitev k Nemčiji. Brez te klavzule, je rekel Trumbić, bi se Nemčija povečala proti Donavi in Jadranu in ta klavzula je samo varnostni ukrep proti onim, ki so v pogodbi priznali, da so krivi. Govornik je nato opisoval delo delegacije na mirovni konferenci, ki ni zadovoljila s svojimi sklepi nobene, ker so zavezniki prišli na mirovno konferenco nepravilni na nekatera politična in gospodarska vprašanja in tako niso zavezniki zadovoljili vseh upravičenih jugoslovenskih želja.

Minister Trumbić je nato prešel na jadransko vprašanje in rekel med drugim: »Mi smo predložili dva predloga: prvi je bil za razsodbo predsednika Wilsona, kar pa je Italija oklonila; drugi je bil za plebiscit, toda Italija je tudi to odklonila. Želeč ohraniti prijateljske odnose z Italijo, smo iskali sredstev, da bi prišli do prijateljskega sporazuma potom vzajemnih popustitev. Poizkušali smo začeti direktna pogajanja, toda to se ni strinjalo z nameni italijanske vlade, ki se je izogibala vsakemu uradnemu stiku.«

Trubič je nato poročal o nadaljnjem razvoju do začetka direktnih pogajanj z Italijo, ki so se bila prekinila, in izrazil željo, da bi se zopet začela.

Imamo vzrok za mnenje — je rekel — da je italijanska vlada pripravljena nadaljevati in dokončati ta pogajanja. Poizkušali bomo priti do izravnega sporazuma, ki bo podlaga za iskreno prijateljstvo med obema državama. Moremo v ta namen doseči, da našim ladjam ne bo treba pluti skozi italijanske vode, ker to bi pomenilo gospodarsko podrejenost.

V tem hipu — je nadaljeval Trumbić — je potrebno, da država popolnoma zaupe v vladno delovanje, ker samo tako se bo vlada čutila zadosti močno.

V očigled nezakonitim reškim dogodkom se vlada ne bo pustila odriniti od svoje poti. Proglasitev neke neodvisnosti neke reške države potom enega človeka samega, bo vlada smatrala kot ničnostno in neizvršeno.

Dne 15. t. m. je demisijski celokupni čehoslovski kabinet. Se isti dan je imenovan predsednik Masarykovo ministristvo, ki mu je na čelu dosedanji predsednik politične deželne uprave na Moravskem dr. Černy. Dr. Beneš je ostal minister za zunanje posle.

Rusko-poljska vojna divja naprej. Po poljskih vojnih poročilih je pričela proti Rusiji nova ofensiva in so poljske čete v zvezi z ukrajinsko vojsko prekorale Dnjester in zavzele nekatera ruska mesta, med njimi Luck v Voliniji. Oglasil se je tudi Vrangl, o katerem so poročali boljše-viki, da so ga potekli in izjavila, da je imel njegov umik le strateški značaj, da pa je njegova vojska vsled pridružitve kubanskih kozakov številnejša in močnejša kot prej. Najnovejša poročila pa pripovedujejo, da so tudi Rusi pričeli s protiofenzivo v

odseku Kobrin in da se ta ofenziva povoli-no razvija.

Mejtem so pričela v Rigi dne 19. t. m. nova pogajanja glede ustavitve sovražnosti med Rusijo in Poljsko. — V Petrogradu je bilo prišlo do izgrediv, ki so jih vprizorili delavci radi dragine in rekvizicij. U-porniki so se pridružili tudi nekateri rdeči polki in po ulicah je trajal hud boj.

Kakor poročajo angleški listi se je zadnji čas pridružila blokadi Rusije tudi Norveška, ki noče priznati sovjetske vlade in je odklonila Litvinovu željo glede dovolitve prehoda inozemskega blaga, namenjenega Rusiji, skozi norveško ozemlje.

V Italiji so se vršila pogajanja med kovinskimi delavci in industrijalci skoraj mesec dni, ne da bi bilo prišlo do sporazuma. Seleda se javlja iz Rima, da je sporazum s posredovanjem ministrskega predsednika Janeza Giolittija vendarle dosežen. Delavski odbor zagotavlja v svojem poročilu, da so dosegli delavci znatne gospodarske in moralne vsphe. Glasom odloka min. predsednika Giolittija se določa ustanovitev komisije, sestoeče iz 6 članov industrijske in 6 članov splošne delavske zveze. Ta komisija ima predložiti vladi konkretne predloge za organizacijo uprave industrijskih podjetij potom delavske kontrole.

16. t. m. je bilo otvorjeno zasedanje italijanske senata. V otvoritveni seji je senator Tassoni podal interpelacijo na naslov vojnega in zakladnega ministra o gospodarstvu s preostalim vojnimi materijalom in o vprašanju demobilizacije. Zahteva se odprava vojaške vladavine in razpust armade.

Romunija. Romunski ministerski predsednik Avarescu je poslal Čičerinu, ruske-mu poverjeniku za zunanje stvari brzojavko, ki je z ozirom na bodočo romunsko zunanjo politiko zelo važna, a z ozirom na priključitev Romunske k »Mali ententi« popolnoma razumljiva. Brzojavka pravi: »Romunska vlada želi vspostaviti stoletne vezi dobrega sosedstva med Romunsko in Rusijo na čim trdnjših podlagah. Jaz Vam bom sporočil brez odlašanja moje mnenje o načinu dosege cilja, ki ga želimo eni in drugi.«

D'Annunzijevo država. 8. t. m. je proglasil D'Annunzio na Reki ustanovitev neodvisne »kvvarnerske države«. Seveda si bo zagotovil najplavnejše mesto v vodstvu te države samemu sebi. Kajti sedaj se namerava oženiti in če se to res zgodi, bo treba imeti tudi kaj pod palcem.

Domače vesti.

Opozorjamo slovenske starše, da se sprejema slovenska mladina edinole v razrede mestne ljudske šole s slovenskim učnim jezikom; zato naj nihče ne vpisuje otrok v kak drug zavod. Vpisovanje se vrši samo 23., 24. in 25. t. m. (četrtek, petek in sobota) od 9—12 predp. v prostorih nekdanje gimnazije v Šolski ulici.

Našim čitateljem. S prihodnjo številko prinesemo v posebnem odstavku pojasnila, kako se sestavljajo popisi in cenitve vojnih škod na zemljišču. Ker je stvar za naše narodno gospodarstvo izredne važnosti, opozarjamo čitatelje o tem že vnaprej. Sočasno jih opozorjamo na današnji članek o vojni odškodnini in na rubriko »Vprašanja in odgovori«, ki vsebuje marsikatero pojasnilo in nasvet.

Mladika. Izšla je 6. številka »Mladike« s sledečo vsebino: V. Belé: Detinsko blagovestje; A. Ambrožič: Nekaj misli o gle-dišču; F. Kodrič: Alkohol in socialno vprašanje; F. Marješič: Naš Kes; K.; Sedmeroglava zver; Pismo dekliškim srcem; A. Ivančič: Ljubemu domu; A. Ivančič: Na morju; Marijinim hčeram; M. Eliza-beta: Ave Maria; Henrik Soča: Odsevi; Samotar; Jeanne d'Arc; Henrik Soča: Solza; Izobraževalna organizacija. Doma-či odmevi. To in ono. — Številka ima kot umetniško prilogo sikstinsko Marijo. — Naročajte!

Potnikom v Jugoslavijo. »Edinost« piše pod gorenjim naslovom: Danes sem prišla k delegatu SHS za potrdilo potnega lista, a že na stopnicah so mene kakor druge opozorili, da treba imeti dve fotografiji: eno na potnem listu, drugo pa za delegata. Toliko v opozorilo rojakom, da jim ne bo treba delati dve poti. I. Kavčič.

Nesreča vsled narasle Soče. Na drugem mestu poročamo o poplavi Furlaniji. Vsled sobotnih in nedeljskih nalivov pa je narasla tudi Soča tako visoko, da ni primere s prejšnjimi poplavami in zahtevala svoje žrtve. Dasi še nimamo zanesljivih poročil, smo izvedeli, da je voda poplavlja cesto pri Peršetu med Tolminom in Volčami in istotako med Tolminom in Sv. Lucijo. Na cesti iz Volč v Tolmin je voda odnesla z mulo vprežen dvokolni vojaški voz, na katerem je bilo baje nekaj vojakov in dve domačinki. Kakor se nam pripoveduje, so se vojaki rešili iz vode, ženski pa sta se vtopili. Doma sta od Sv. Lucije.

Tolmin. — Pretečeno nedeljo je uprizorila dekliška Mar. družba igro. »Dve

materic. Po pravici zaslužijo vse igralke in vse, ki so pri veselici sodelovale pohvalno. Škoda, da je dvorana premajhna, kajti veliko občinstva je moralo oditi. — Igra se v nedeljo ponovi.

Pozor, trgovci in obrtniki. Trgovci in obrtniki, ki žele inserirati v koledarju za l. 1921 imajo časa do 15. okt. t. l., da prijavijo svoj inserat »Narodni Tiskarni« v Gorici, ulica Vetturini 1.

Naknadno vpisovanje v slovenske mestne šole v Trstu se je vršilo 21., 22. in 23. t. m. Prvotno vpisovanje je bilo že meseca julija. Redni pouk prične 1. oktobra t. l.

Slovenske srednje šole — v luni. — V Gorici ne smejo biti slovenske srednje šole, ker bi bila italijanska reč kljub vsem topovom, strojnicam in puškam iz cele Italije v nevarnosti. Kje pa? V zadnjem času so govorili, da bodo slovenske srednje šole v Ajdovščini. To bi sicer bilo za Italijane vsled daljave od goriškega mesta že dovolj varno. Toda v Ajdovščini nimajo prostorov! Kaj začeti? Drugod v slovenski deželi tudi ni primernih prostorov. Najbolje bi bilo in za Italijane v Gorici najbolj varno, ko bi slovenske srednje šole premestili s kakim rimskim ministrskim odlokom v luno. Tam je kovač, ki prav rad odstopi svoje velike prostore za šole, tam bi se dobili prostori tudi za konvikt. Pravijo, da je slavni italijanski znanstvenik Marconi že v zvezi s kovačem v luni z brezžičnim brzojavom. Kovač daje že odgovore: 1—2!

Ako se posreči, da bi na kak način mogli spraviti še profesorje in dijake v luno bi bilo to vprašanje rešeno in pariška konferenca bi se lahko veselila velikih vseh svetovne vojske. To bi bilo tudi povsem v zmislu goriških Lahov, ki pojejo v neki pesmi, da so zvezde in da je luna slovenska, le Gorica da je laška!

Tako bi se hkrati tudi izpričalo, da niso resnične trditve, ki se vedno bolj čujejo mej slovenskimi izobraženci in mej ljudstvom. Od Italijanov ne pričakujte ničesar!

Šolsko delovanje v l. 1919-1920 v goriškem okraju. Okrajni šolski svet v Gorici nam pošilja v objavo:

Šolsko leto je pričelo s 1. oktobrom, toda vsled vojnih dogodkov se vedno v nenormalnih razmerah. Največje težkoče, katere je šolska oblast morala stopnjevalno premagati, so bile: nedostajanje primernih učilnic, popolno pomanjkanje učil in šolske oprave, osobito v do tal porušeni krajih, občuten primanjkljaj starejših in izkušenih učnih moči i. t. d. S pričetkom in drugih ovir se je zamoglo ob začetku leta otvoriti komaj 56 šol (od 86 pred vojno), a to število je ob zaključku naraslo na 75. Pri tem so tudi razredi razmeroma hitro naraščali; od 86 razredov v šol. letu 1918-1919 se je ob zaključku leta 1919-20 dvignilo število istih na 123 (prirastek 37).

Iz na novo otvorenih 13 šol in razširjenja razredov se je število šolobiskujočih otrok izdatno zvišalo, kar je razvidno tudi iz naslednjih števil:

Šolsko leto 1918-1919, šolobiskujoči 7615; šolsko leto 1919-1920, šolobiskujoči 10432; prirastek 2807.

Pri ureditvi šole se je moralo pred vsem gledati na razmere, ki so nastale vsled vojne. Skoro polovica šolobiskujočih otrok je tvorila 1. šolsko leto. Radi tega so se morale osnovati paralelke k prvemu šolskemu letu, višje skupine pa opustiti. Vzrok temu je bil, da so morali otroci za časa svojega begunstva obiskovati drugojezične šole in še te zelo neredno, ali pa sploh jih niso; raditega se je dogodilo, da 13 in 14letni učenci niso poznali niti abecede.

Otvoritev novih šol in razredov ter vpeljava pouka italijanščine v slovenskih šolah sta zahtevali, da so se sprejele v službo nove učne moči. Število učiteljstva, ki je štel ob zaključku šol. leta 1918-1919 95, se je zvišalo ob začetku leta na 116 in ob koncu istega pa na 142.

Zaključek tega šolskega leta se je zvršil 10. julija.

Vinarska in gospodarska zadruga. Registrirana zadruga z omejeno zavezo v Dornbergu sklicuje za v nedeljo 26. t. m. ob 10 uri predpoldne izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva, 2. poročilo nadzorstva, 3. odobritev računov za 1919, 4. volitev načelstva in nadzorstva, 5. pristop h kakim večji zadruzi, 6. raznoterosti.

Fotograf Anton Jerkič iz Gorice pride v Tolmin dne 29. t. m. o priliki birmanja ter bo celi dan na razpolago cenj. občinstvu.

Poroka. Dr. Stojan Brajša iz Pazina, koncipijent pri odvetniku drju Podgorniku v Gorici se je poročil 22. t. m. z g.čno Štefanijo Lebanovo, učiteljico iz Gorice. Česti tamo.

Razno.

Spomenik p. Stanislavu Škrabcu. V Hrovači pri Ribnici na Notranjskem se je odkril dne 12. t. m. spomenik velikemu slovenskemu jezikoslovcu p. Stanislavu

Škrabcu. Škrabec je dobro znan goriškim Slovincem, ker je bival mnogo let do izbruha vojne v samostanu na Kostanjevici v Gorici in tam pisal svoje »Cvetje iz vrta sv. Frančiška«.

Jugoslovensko Sokolstvo za Koroško. Starešinstvo Saveza je izdalo poziv na vse Sokolstvo, da prisloži v zadnjem trenutku zatiranim Korošcem tudi z denarnimi sredstvi na pomoč. V to svrhu se vrši dne 26. t. m. »Koroški dan« po vsi državi. Dolžnost Sokolstva je, da nastopi ta dan kot disciplinirana četa in stori v vsakem oziru svojo dolžnost. Vsako društvo mora organizirati, kar je v njegovi moči.

Nemiri na Hrvaškem. Vsled agitacije nekaterih hrvaških prebeglic, ki se vdinjajo na Reki D'Annunziju in na Madžarskem Horthyju, so se bili spuntali na Hrvaškem kmetje treh županij. Gibanje je imelo protidržaven značaj, pa je bilo kmalu vdušeno. Skoraj istočasno so poskušale vdreti v Medimurje mažarske tolpe. Pri Senorezu je prišlo do spopada med jugoslovenskimi in madžarskimi vojaki. Madžari so imeli nekoliko mrtvih.

Poplava v Furlaniji. Furlanijo je zadel velika nesreča. V soboto so nastali grozni nalivi, kakor jih ljudje ne pomnijo. Hudourniki in reke so narasle tako silno, da so prestopile bregove in poplavlile celo deželo. Videmske ulice so v vodi, po nekaterih vaseh stoji voda meter visoko, tako da ljudje ne morejo iz hiš. Cele hiše so odnesli valovi. Vstavljen je malone ves promet. Železniška zveza z Nemško Avstrijo je pretrgana na treh krajih, tudi druge proge so pokvarjene, mostovi so porušeni ali pa tako ogroženi, da se lahko vsak hip zrušijo. Ponekod so odnesli valovi s hišami vred tudi živino in ljudi. Za čas neizvede je bila pokrajina prepuščena sama sebi, od nikoder ni bilo kake pomoči. Poročila iz Benetk pravijo, da pomoč ni prišla pravočasno, ker so bile porušene tudi brzojavne in telefonske naprave, poročevalci »Lavoratore« pa menda popolnoma umestno pripominja, da je bilo krivo praznovanje 20. septembra.

Zgubljen. Dne 19. 9. je izgubila Katarina Filipič v Rihemberku na semnju okoli 1080 L. Pošten najditelj se prosi, da prinese oz. pošlje denar v Rihemberk št. 200., kjer dobi postavno odškodnino.

Vprašanja in odgovori.

J. F. Grant. Vojaška podpora se plačuje otrokom in ženi toliko časa, dokler se sirotam in vdovi ne odkaže penzija po padlem vojaku. Tozadevno se obrnite potom županstva na okr. civ. komisariat v Tolminu.

I. M. Idrja. Bivše c. kr. kmetijsko društvo živi še vedno, tajnik društva je g. prof. Karl Hugues, ulica Teatro. Delovanje društva se je skrčilo v oskrbovanje premoženja, vsako drugo delovanje je prenehalo. Mesto, ki ga je zavzelo to društvo, sta prevzela zadruzi »Slovensko kmetijsko društvo«, reg. zadr. z. o. i. v Gorici, via Contavalle št. 7, I. za Slovence, in »Societa agraria goriziana« za Lahe.

L. H. Idrja. Med našimi strokovnjaki desedaj žal ni živinozdravnika, in Vam toraj za enkrat ne moremo svetovati drugega, nego v kozico s kokošmi, predno poginejo, če v bližini ni živinozdravnika.

A. R. Pečine. Dotična oseba naj prosí potom županstva pri okr. civ. kom. za nakazilo podpore, ki pritiče delanezmogućim starim ljudem. Na županstvu izve, katere priloge so potrebne.

Gledé škode, ki so je povzročili nastanjeni vojaki, prihodnjič.

F. N. Nabrežina. Tisti vojni oškodovanci, ki glasom tozad. dekreta vsled pomanjkanja čnega ali drugega pogoja sedaj ne morejo še priglasiti utrpele škode in doseči odškodnine, bodo lahko priglasili in bo do odškodnovani po določbah, sklenjenih pri pogajanjih med Italijo in tisto državo, kjer so rojeni ali pristojni ali obojno. Kedaj, ne vemo.

E. V. Podgora. Na Vaše vprašanje ne moremo dati nikakega pravega odgovora. Najprej nam morate povedati, kako pogodbo ste sklenili z dotičnim »avvocatom.« Kolikor nam je znano, stoji za tem odvetnikom neka kapitalistična družba. Slišali smo tudi že od drugih strani pritožbe, da podpisujejo ljudje temu gospodu pooblastila in da si niso prav na jasnem, v kaj ga pooblašajo. Da je tako postopanje od strani naših ljudi lahkomišelnost, nam ni treba omenjati.

A. P. Bilje. Gori rečeno velja tudi za Vas. Pooblastilo, katero ste podpisali, obsega vse mogoče slučaje t. i. inkaso vojne odškodnine, vspostavitev hiše in eventualno tudi obremenitev Vašega premoženja s hipotekami. Ni prav, da se podpisujejo pooblastila; pravilno bi bilo, da se sklene redna pogodba in sicer v slovenskem jeziku, tako da bi pogodbo razumeli in se izognili eventualnim poznejšim nepravilnostim. Predno podpisete pogodbo, dobro premislite, ali pa naj Vam jo sestavi notar, v katerega imate zaupanje.

I. Š. Čepovan. Ponovno povdarjamo, da je najbolje, ako daste škodo ceniti po sodnji in da vspostavite z odškodnino in

z lastnimi sredstvi premoženje kolikor mogoče v prejšnje stanje. S tem se izognete raznim nepravilnostim, ki bi Vam nastale, ako zaupate neznanim ljudem, ki bi lahko izrabili vašo zaupljivost in zadrego.

R. K. Tolmin. Dosedaj še nimamo zakona, ki bi določal, kake cene naj se vpoštevajo pri likvidaciji vojnih škod na zemljišču. Podlaga sodnih cenitev so cene pred vojno. Vsekar bi bilo priporočljivo, da se s kakim skupnim korakom doseže, da se ne bodo plačevale predvojne cene, ampak cene, ki odgovarjajo današnjim razmeram. V to bi bile poklicane avtonomne oblasti in posebno tudi županska Zveza.

Avugust Lestan

učitelj

Marija Prinčič

poročena.

Miren - Orehoolje 20. sept. 1920.

Išče se 15 do 17 letna **pestunja** k 1½ letnemu otroku v dobri družini za čez dan. — Zglasiti se v pisarni J. Medveščeka, Corso Verdi 37.

Novoporočenci! Begunci!

Oglejte si obnovljeno zalogo ravnokar došlega različnega pohištva pri

ANTON BREŠČAKU

GORICA - Via CARDUCCI - GORICA

Kmečka banka

reg. zadruga z omejeno zavezo v GORICI

posluje Piazza De Amicis -- prej Koren št. 12 vsak dan dopoldne razun nedelj in praznikov.

Sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 4%, Večje stalne vloge pa po dogovoru. Dovoljuje **posojila** na vknjižbo in menice pod ugodnimi pogoji.

Prodaj dva velika bednja

2500, 2800 litrov, kakor tudi več sodov za vino od 300 do 2000 litrov po ugodni ceni. Uprasanja na AL. — KOBAL, Studeno Postojna. —

Za izseljence v Jugoslavijo.

Prodaj ali zamenjam v Ljubljani **pianino, klavir, harmonij**. — IVAN KACIN, Via S. Antonio 24, Gorica.

Prodaj dobro ohranjen

fotografski aparat za atelije

z vsemi potrebnostmi. Format 18x18. — FRANCE MUNIH, Podbrdo 43. —

SODI.

40 komadov dvojnostanjevih 600—700 literskih sodov pri STERN ul. Contavalle št. 2, III. nadst. **so na prodaj!**

Razglas.

Podpisano županstvo pozivlja vse lastnike nagrobnih kamnov zastarelih grobišč na pokopališču občine Štandrež pri Gorici, da se zglasijo do 26. septembra t. l. v obč. uradu ter prevzamejo njih zastarele nagrobne kamne.

Istočasno javlja se, da se vrši dne 3. oktobra t. l. pri obč. uradu v Štandrežu ob 10. uri dop. javna dražba ostalih zastarelih nagrobnih kamnov.

Štandrež, dne 18. septembra 1920.

Izvanredni komisar:

Ivan Rijavec.

Zavarovalni družbi »CROATIA« podružnica v Trstu za hitro cenitev škod na naši stavbi in premičninah zavarovanih pri ti zavarovalnici in kulantno izplačano odškodnino izrazujem s tem javno priznanje.

VIDMAR FRANC, m. p.

Rihemberk št. 38.

Naznanjam slav. občinstvu v mestu in na deželi, da sem otvoril svojo dobro založeno

trgovino špecerijskega kolonijalnega

blaga in deželnih pridelkov

v lastni hiši, ulica Carducci št. 25 (prej Gosposka ulica).

Priporočam se za obilni obisk ter biležim z odličnim spoštovanjem

Josip Kuštrin

lastnik.

Razglas.

Gozdni opravičenci občin Slap, Lože, Goče in Erzelj oddajo na javni zmanjševalni dražbi dne 10. oktobra 1920. ob 10. uri predpoldnem zgradbo gozdne ceste na Nanosu po »Jančariji«. Dražba se vrši na licu mesta. Pogoji se zvedo pri dražbi.

Ponudniki naj se zglasijo 8 dni pred dražbo pisмено pri načelstvu »Gozdnega odseka na Slapu pri Vipavi«.

Emil Šavrin, Pevma št. 19,

priporoča slavnemu občinstvu svojo krojaško delavnico. Izdeluje vsakovrstne obleke za vsak stan. — Delo solidno, postrežba točna, cene najnižje.

Zraven ima tudi bogato zalogo sukna in drugega blaga.

VZORCI NA RAZPOLAGO.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem zopet uredil svojo obrt in trgovino z urami in optičnimi predmeti vseh vrst iz najboljših tovarn. Popravila izvršujem točno in natančno, ker sem pomnožil delavske moči. —

Sreberni denar in krone kupujem po najvišjih cenah. —

Jakob Šuligoj

urar in trgovec GOSPOSKA ULICA 19.

Avtorizirano stavbno podjetje

A. Valič, Štrukelj, Klančič

tehnična pisarna v Gorici, Tržaska cesta 16.

Sprejema vsa v stavbeno stroko spadajoča dela v mestu in na deželi.

DRVA.

bukova in hrastova kupuje franko vagon, uradna teža nakladalne postaje, trvdka Žnideršič & Zeta, Ilirska Bistrica.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da se s 1. oktobrom preselim s svojo trgovino jestvin iz Gosposke ulice (Carducci) v Semeniško ulico štev. 1 (lastna hiša.) Ob enem se priporočam nadalje svojim odjemalcem.

Josip Kufin

trgovec jestvin.

Andrej Mavrič

krojač in trgovec na Travniku 22

se najtopleje priporoča slav. občinstvu za obila naročila.

V zalogi ima veliko izbiro sukna, mnogo izgotovljenih oblek in zimskih sukenj (površnikov) ter raznovrstnega perila po najnižjih cenah.

Drašček Fanny, Gorica

Via Rastello št. 1

trgovina s kolonijalnimi in mešanimi blagom na drobno in na debelo. Dobra moka bela in koruzna, fižol, ječmen itd. Blago sveže. Priporoča se za obilen obisk. — Postrežba dobra. — Cene zmerne.

ZALOGA POHIŠTVA

razne vrste, domače solidno delo po najnižjih današnjih cenah. Sprejemajo se tudi naročila pohištva in stavbinskih del.

V Solkanu, Kopitarjeva cesta št. 3, Sočebanova cesta (Villa Schucker) Josip Komel, mizar.

Sprejemem takoj

mladega, čvrste in spretnega risarja ter eno pisarniško moč. — **POBERAJ MAKŠIMILIJAN**, — arhitekt. — Piazza de Amicis št. 1. —

POZOR TRTOREJCI!

Imam na prodaj več tisoč cepljenih trt črne in bele vrste na raznih ameriškanih podlagah, katere bom oddajal v jeseni (od novembra dalje). — Pipan Josip Preserje 16, pri Komnu.

Rajmund Šavrin

Hrušovlje št. 62 p. Dolenje
priporoča slav. občinstvu svojo bogato ZALOGO vsakorstnega suhega lesa za STAVBE in MIZARSKO OBRT
—
BLAGO DOBRO. CENE NAJNIŽJE.

Katarina Pregelj

Ajdovščina
nasproti gostilne Bratina
priporoča slavnemu občinstvu svojo zalogo mrtvaških predmetov in lastnih izdelkov umetnih cvetlic; okraskov za rakve, pogrinjal, čevljev, sveč in vsakovrstne druge priprave za pogrebe:
nagrobni vencev, umetnih cvetlic, vencev, šopkov za poroke, birmo in sv. obhajilo itd. itd.

Edini lastni izdelki na Primorskem
in zato ostane blago brez konkurence.

Šolske zvezke

in vse druge šolske potrebščine

prodaja na debelo

Knjigarna Kat. Tisk. Društva v Gorici

Montova hiša.

M. BREZIGAR in SIN

GORICA, ul. Carducci (nekd. Gospodska ul.) 19
(v dvorišču).

Edina založnika kmetijskih strojev in plugov, iz znamenitih čeških tovarn, se priporočata slav. občinstvu,

in zastopnika zavarovalne družbe proti požaru „LA FRANCE“ ustanovljene 1837.

Podružnica Ljublj. Kred. Banke v Gorici,

Corso Verdi „Trgovski Dom.“

Obrestuje vloge na knjižice po 3 1/2 %, na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. Nakazila v Jugoslavijo in inozemstvo po dnevnem kurzu.

V. Carducci 3
Gospodska ulica

V. Carducci 3
Gospodska ulica

TVRDKA DRUŠOVKA

:: lastnik BRUNO SAUNIG ::

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega usnja, nadplatov, čevljarških potrebščin in orodja, ličila, mazila, najboljših gumastih podpetnikov, sedlarskega usnja in potrebščin i. t. d.

Črevlji domačega izdelka.

Gonilni pasovi na izbero in po naročilu.

Sveče za cerkve, pogrebe in domačo rabo vseh velikosti.

Cene zmerne.

Postrežba točna in solidna.

Na debelo in drobno.

Razprodajalcem primeren popust.

O. BRUGGNALLER GORICA

Nunska ulica št. 35-.

Prodajalna mrtvaških predmetov.

VELIKA ZALOGA KINČA ZA RAKVE VSAKE VRSTE.

Lastna delavnica za rakve in vence iz suhih cvetlic; obleke in črevlji za mrtve, vsakovrstni žalni predmeti, sveče iz pravega voska; pajčaloni, venci in šopki za neveste, birmance in za prvo sv. obhajilo.

VSAKOVRSNE SUHE CVETLICE.

— Cena izven vsake konkurence —
Sprejemamo tudi posebna naročila.

Usnjene čevlje

* * * * za zimo

lične in trpežne, za vsak stan in starost od najpriprostejše do najfinejše vrste, iz samo dobrega usnja brez vsake druge primesi izdeluje

„Čevljarska Zadruga“
v Mirnu pri Gorici.

Sprejemajo se naročila na malo in veliko, ceniki se pošiljajo na pismeno zahtevo.

Čevlje prodaja na drobno

V Gorici

lastna prodajalna v hiši centralne posojilnice Corso Verdi 32.

V Trstu

lastna prodajalna Via Rettori.

V Vipavi

trgovina A. Beltram.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJÉ

Dr. J. Bačar in V. C. Hansen

zobotehnik

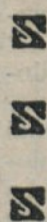
ulica 24 Maggio (prej ulica Tre Rê) št. 9

(v bližini kapucinske cerkve)

ordinirata od 8 1/2 do 6 ure - ob nedeljah od 9 do 1 ure.

Brezbolestno izdiranje in plombiranje zobov.

Umetni zobje po najnovejši tehniki.

TRGOVINA

TEOD. HRIBAR - NASLEDNIKI

Corso Verdi št. 32.

Se priporočajo slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za obilen obisk.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

E. RIESSNER (prej) Pavlin E.

Nunska ulica 10 — GORICA — Nunska ulica 10

nasproti „BELEMU ZAJCU“.

VELIKA ZALOGA

mrtvaških rakev, nagrobni vencev, trakov, umetnih cvetlic; posebnih vencev za neveste, cvetlic za cerkve, palm, vencev za novomašnike in poroke, mrtvaških oblek. itd

papirja in drugih potrebščin za okrašnje rakev, zlatih črk voščenih sveč itd.

CENE BREZ KONKURENCE.

